

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE 223/2020 vp laiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta

Hyvinvointiala HALI ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta hallituksen esityksestä. HALI kannattaa esitettyä muutosta. Lisäksi HALI vaatii, että PCR-testin korvaustaksan on oltava vähintään 150 euroa. Työterveyshuollolle on annettava myös tartuntaketjujen jäljitystehtävä.

Taustaa

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi sairausvakuutuslakiin koronavirustutkimuksen korvaamista koskevat, normaalista taksanvahvistamismenettelystä poikkeavat säännökset. Lakiin lisättäisiin asetuksenantovaltuutus valtioneuvoston asetuksen antamiselle. Asetuksella säädettäisiin koronavirustutkimuksen korvaustaksasta. Väliaikaisella asetuksella säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen taksanvahvistusmenettelyllä vahvistamaa koronavirustutkimuksen korvaustaksaa korkeammasta korvauksesta. Kansaneläkelaitos voisi maksaa asetuksen mukaisen koronavirustutkimuksen korvauksen tutkimuksen tehneelle palveluntuottajalle myös silloin, kun tutkimuksen omavastuuosuuden olisi maksanut vakuutetun sijasta hänen työnantajansa.

Lain ehdotetaan astuvan voimaan 1.1.2021. Esityksen tavoitteena on lisätä koronavirusepidemian poikkeuksellisissa oloissa vakuutettujen taloudellista mahdollisuutta mennä koronavirustutkimukseen julkisen terveydenhuollon sijasta yksityiselle palveluntuottajalle sekä helpottaa työnantajien mahdollisuuksia tarjota koronavirustutkimuksia työntekijöilleen.

Esitys on koko terveydenhuoltojärjestelmän etu

Esitys on tärkeä ja perusteltu, koska työterveyshuolto ja yksityiset terveystalokset muodostavat ensisijaisen terveystalokanavan valtaosalle suomalaisista. Talokanavan merkittävyttä kuvaa se, että työterveyshuollon korvausluokan II mukaisten palvelujen piirissä on noin 1,8 miljoonaa työntekijää ja 1,2 miljoonalla henkilöllä on sairauskuluvakuutus. Vuonna 2019 yksityisissä terveystalokuissa ja työterveyshuollossa tuotettiin yhteensä noin 6,5 miljoonaa lääkärikäyntiä verrattuna kuntien järjestämän perusterveydenhuollon kiireettömän avosairaanhoidon 4,7 miljoonaan lääkärikäyntiin.

Korotettu ja myös työterveyshuollon puitteissa toimiva Kela-korvaus on koko terveydenhuoltojärjestelmän etu. Voimakkaasti vaihtelevaan testien kysyntään

pystytään vastaamaan paremmin, kun asiakas pystyy valitsemaan useamman palveluntuottajan väliltä. Pitkään kuormitetun julkisen terveydenhuollon paine pienenee, kun kysyntää siirtyy yksityisille palveluntuottajille.

Korvaustaksan on oltava vähintään 150 euroa

Lakiesityksen tavoitteena on poistaa taloudellisia esteitä testien hankkimiselta. Hallituksen esityksessä ja siihen sisältyvässä asetuksessa ei ole määritelty korvaustaksan määrää. Luonnosvaiheessa asetukseen oli kirjattu taksan määräksi 150 euroa, mutta esitysvaiheessa taksa on jätetty avoimeksi. HALI huomauttaa, että taksa on asetettava vähintään 150 euron tasolle, jotta esityksen tavoite voi aidosti toteutua.

PCR-testien hinnat ennen Kela-korvausta ovat noin 200–250 euroa. 150 euron Kela-korvauksella testin omavastuuksi muodostuisi 50–100 euroa. Tällä tasolla koronatestaus olisi laajan väestönosan saatavilla. Noin 100 euron omavastuu on niin kallis, että lakiesityksen tavoitteiden toteutuminen olisi hyvin kyseenalaista. Esimerkiksi 100 euron Kela-korvaus olisi liian pieni.

Työterveyshuollolle annettava jäljitystehtävä

Lakiesityksen vaikutusarviokappaleen mukaan ”-- mahdollisen positiivisen testituloksen jälkeen tarvittava sairastuneen eristämispäätös kuten myös altistuneiden karanteenipäätökset tulee tehdä julkisella sektorilla toimivaltaisten viranomaisten toimesta. Altistuneiden jäljityksessä on erityisen tärkeää, että yhteistyö yksityissektorin ja kunnan välillä on nopeaa ja saumatonta. ”

HALI esittää, että sosiaali- ja terveysministeriö antaisi virallisen toimeksiannon, jolla työterveyshuolto otettaisiin tehokkaasti mukaan jäljittämään tartuntoja tartuntatautiviranomaisen valvonnassa ja yhteistyössä tämän kanssa. Jäljitys on tällä hetkellä Suomen koronastrategian heikoin lenkki. Jäljittämiseen on ehdottomasti hankittava lisäresurssi ja nopeus työterveyshuollosta.

Esitys ei vaikuttaisi kuntien ja sairaanhoitopiirien mahdollisuuksiin hankkia testejä yksityisiltä palveluntuottajilta

Hallituksen esityksen vaikutusarviokappaleen mukaan ”on mahdollista, että ehdotus vaikuttaisi yksityisten palveluntuottajien halukkuuteen myydä covid-19-tutkimusten tekemistä suoraan kunnille ja sairaanhoitopiireille. Tarkempaa arviointia tästä ei kuitenkaan ole olemassa.”

Yksityisten palveluntuottajien halukkuus koronatestien myyntiin kunnille tai sairaanhoitopiireille voisi vähentyä tilanteessa, jossa palveluntuottajan kapasiteetti olisi kokonaan tai lähes kokonaan käytössä. Näin ei kuitenkaan ole. Tällä hetkellä yksityiset palveluntuottajat tekevät noin 3 000 testiä päivässä. Yksityiset toimijat

16.11.2020

Lausunto

voisivat tällä hetkellä tehdä noin 13 000 testiä päivässä, eli kapasiteetista on käytössä nyt alle neljäsosa. Kysynnän kasvaessa yksityiset tuottajat voivat tarvittaessa nopeasti tuplata kapasiteetin 25 000 testiin päivässä.

THL:n mukaan toistaiseksi suurin päiväkohtainen testimäärä on 18 539. 25 000 testin päiväkapasiteetilla yksityiset palveluntuottajat voisivat tehdä koko Suomen testit riippumatta siitä, syntyykö kysyntä työterveyshuollosta, yksityisasiakkailta vai julkiselta sektorilta. Huoli kuntien ja sairaanhoitopiirien hankintavaikeuksista yksityiseltä on siis aiheuton. Itse asiassa kunnat ja sairaanhoitopiirit hankkivat yksityisiltä tällä hetkellä vain noin 350 testiä päivässä. Kysyntä on ollut vähäistä ja tilaa uusille hankinnoille on.

Yhteenveto

- HALI ry kannattaa lakiesitystä sekä sen käsittelyä kiireellisenä
- Korvaustaksan on oltava vähintään 150 euroa
- STM:n pitäisi antaa virallinen toimeksianto, jotta työterveyshuolto saataisiin tehokkaasti mukaan altistuneiden jäljitykseen tartuntatautiviranomaisen valvonnassa
- Yksityisillä palveluntuottajilla on runsaasti vapaata koronatestauskapasiteettia, jota voidaan tarvittaessa kasvattaa nopeasti

Kunnioittavasti,

Ulla-Maija Rajakangas

toimitusjohtaja

Hyvinvointiala HALI ry

Lisätiedot:

Joel Kuuva

talous- ja veroasiantuntija

050 414 6444

joel.kuuva@hyvinvointiala.fi